

# Jalla! Jalla!

*Jalla! Jalla!*, som betyder Kom igen! på arabiska, handlar om kompisarna Måns och Roro. Det är två tillbakalutade killar som tar livet med en klackspark. Tills Måns en vacker dag avslöjar för Roro att han inte får till det i sängen och Roro, som redan har en flickvän, samtidigt får veta att hans familj vill gifta bort honom med en tjej han inte känner. Då utbryter nära nog kaos.

## Rekommenderad från åk 7

En filmhandledning av  
Bo Ludvigsson

### Filmens handling

Helsvenske Måns och nysvenske Roro, som har sina rötter i Libanon, plockar i sakta mak upp fimpar, hundbajs och annan skit i parkförvaltningens regi i en mellanstor icke namngiven stad någonstans i Sverige. De slappar gärna mitt i solen på en grässlånt, filosoferar lite lugnt om sitt otacksamma knog som parkarbetare och livet i största allmänhet.

Måns och Roro är två coola killar som inte hetsar upp sig i onödan. Och inte heller gärna avslöjar sina allra innersta tankar och funderingar, eller problem, för varandra. Men till slut kan Måns inte hålla sig. Det måste ut. Detta att han inte kan få stånd, att han inte kan "få upp dicken", som Måns säger. Trots att han älskar sin flickvän Jenny. Och trots att han och Jenny spelar rollspel för att hjälpa Måns "dick" på traven. De låtsas att Måns är grannen ovanpå som ringer på hos Jenny för att låna kaffe, varvid hon ger honom sexuella inviter. Men inte hjälper det.

Det hela börjar bli bekymmersamt och till slut lättar Måns sitt hjärta för Roro. Har han kanske något tips? Det har han. Roro tar med Måns till en libanesisk släkting som prövar med lite hokus pokus av diverse slag. Men icke. I sin desperation bestämmer sig Måns för att som en sista utväg inhandla en vakuumpump i en porrbutik. Fast det är Roro som får gå in och handla. Men pumpen gör varken till eller från. Måns kan fortfarande inte.



Huvudrollerna i kärlekskarusellen "Jalla! Jalla!" – Tuva Novotny, Fares Fares, Torkel Petersson och Laleh Pourkarim.

Och Jennys tålmod är slut.

Parallellt med detta tragikomiska snoppproblem, pågår ett försök att få Roro bortgift med Yasmin. Och det redan om en vecka. Arrangörerna av detta arabiska konvenansbröllop är Roros pappa, som bara kallas Farsan, och Yasmins bror Paul, som är statusfixerad pizzabutiksinnehavare. Roro och Yasmin har aldrig tidigare träffats och vill absolut inte gifta sig med varandra. Att Paul hotar med att skicka tillbaka Yasmin till Libanon om de inte gifter sig, komplicerar dock saken och gör det svårt för Roro att helt kallt avvisa äktenskapsmäklarna. Det är inte heller alldeles enkelt för en libanesisk kille att sätta sig upp mot sin far, hela familjerådet med farmor som dominerande gestalt samt en stark tradition.

Och kanske skulle Roro inte ens försöka om det inte vore så att han redan hade en flickvän, helsvenska Lisa. Henne har han hittills inte vågat presentera för sin familj, och under rådande omständigheter kan han inte göra det heller. Trots att Lisa börjar bli misstänksam och antyder att Roro är fördomsfull och värst av allt, bara utnyttjar henne och leker med hennes känslor.

Medan bröllopsförberedelserna pågår för fullt leder en serie oförutsedda händelser till att även Måns och

Yasmin träffar varandra. Slutligen hamnar Måns i finkan efter att ha gått bärsärk i lägenheten sedan Jenny gett sig iväg. Och när han sitter där i cellen och tänker på Yasmin, då händer det som han förgäves har väntat på i veckor. Nu behöver Måns varken rollspel, hokus pokus eller vakuumpump.

Under tiden har bröllopsgästerna bänkat sig. Alla är upplädda och förväntningarna är höga. Det är kort och gott feststämning. Att alla är medvetna om att de tilltänkta kontrahenterna inte är så trakterade av den väntande ceremonien, ändrar inte den saken. Äktenskapet är ju till fördel för bägge familjerna: Roro blir gift inom sin egen kulturkrets och Yasmin slipper åka tillbaka till Libanon.

Yasmin har fogat sig och väntar på sin brudgum. Men när Roro dyker upp har han sällskap av en för gästerna okänd flicka. Det är förstas Lisa, och Roro meddelar nu den förstummade menigheten att han älskar henne. Känslorna stormar, stor kalabalik utbryter. Under kaoset överger Roro och Lisa tillsammans med Måns och Yasmin, som insett att de är som skapta för varandra, festlokalen. Roros pappa följer efter dem för att lära Roro veta hut. Men han tvekar, begrundar hastigt situationen på nytt och inser då att kärleken följer sina egna lagar. Den unga kvartetten susar

iväg mot en framtid de själva väljer.

### Kulturmöte – kulturkrock

I *Jalla! Jalla!* är det uppenbart att Josef Fares, som även skrivit manusskriptet i samråd med Lukas Moodysson, inte bara är ute för att roa åskådarna med en humoristisk så kallad "må bra-film". Han vill också skildra konsekvenserna av de friktioner som dagligen uppstår mellan människor av olika bakgrund i ett Sverige där levnadsvanor och kulturmönster förändrades radikalt genom immigrationen under förra seklets senare hälft. Men att han väljer att skildra denna vardag med dess små förtretligheter och missförstånd utan att problematisera och försöka vara "pedagogisk". I Fares filmvärld är det självklart att "en svensk" och "en invandrare" är bästa kompisar som inte "kulturkrockar" med varandra utan accepterar sina olikheter och medvetet eller omedvetet ser dem som tillgångar när de hittar ett gemensamt språk med rötter i internationell populärkultur.

Man kan fundera över huruvida detta förhållningssätt ger en sannare bild av verkligheten än den problematisering av umgänget mellan "svenskar och invandrare" som ofta betonas i massmedierna. Men också huruvida Fares skildring kan tjäna som förebild och inspirationsskälla för andra i samma generation. Samt även för äldre generationer svenskar och invandrare; Roros far och farmor tycks ju ha ett avspänt umgänge med Måns. Överhuvudtaget är samtliga generationer i den arabisk-libanesiska kulturkretsen i hög grad närvarande filmen igenom medan "svenske" Måns tycks sakna såväl föräldrar som far- och morföräldrar.

★ Är detta en slump eller skildrar denna frånvaro en kulturellt betingad och viktig skillnad mellan olika befolkningsgrupper i Sverige?

### Könsskillnader

Ett diskussionsämne som omedelbart infinner sig när man ser *Jalla! Jalla!* är synen i vissa kulturkretsar på det arrangerade konvensäktenskapet som en outhärlig institution. Man ställer sig ovillkorligen frågan hur det är möjligt att inskränka en individs personliga frihet och egen vilja inför ett så viktigt beslut. Men i det sammanhanget kan man också föra ett resonemang om den romantiska kärleken i nutida västerländsk mening är en tillräckligt stabil grund för att hålla samman en familj, en klan eller en stam.

★ Till detta frågekomplex om eventu-

ellt könsförtryck, potens, omnipotens och maktförhållanden, hör ju också Måns specifika problem. En kille som inte kan få stånd, är han inte en ömklig figur? Ja, oemotståndligt komisk hela han? Är det då troligt att han, som Måns gör, skulle anförtro sig åt en kompis? Är det inte så att det bara är tjejer som i en vänskapsrelation vågar tala om sex och känslor med varandra?

*Jalla! Jalla!* nuddar vid skillnader mellan mäns och kvinnors villkor i arabisk och svensk kultur. Och perspektivet är huvudsakligen Roros och Måns, d v s manligt. Visserligen är båda killarnas flickvänner Jenny och Lisa självständiga unga kvinnor som inte är rädda för att ställa krav och gå sina egna vägar, men Yasmin tycks beredd att acceptera det liv som männen har valt åt henne.

★ Om inte patriarken, alltså Roros far, hade bytt ståndpunkt i sista stund, är det då troligt att Yasmin skulle ha vågat trotsa sin bror och traditionen? Vilka konsekvenser skulle det i så fall ha lett till för henne? Skulle kulturskillnad i denna och andra därmed förknippade frågeställningar ha kunnat skildras tydligare i filmen?

### Komedi och allvar

*Jalla! Jalla!* är en komedi. Josef Fares använder flera av den klassiska farsens slapstick för att skruva åt den i grunden enkla intrigen, och för att höja tempot. Komedier brukar inte så sällan dras över en kam och avfärdas som lättköpt underhållning. Ibland kan man av debatt och recensioner få uppfattningen att komedigenren är homogen och dess knep enkla.

★ Är det så att komedin inte lämpar sig för allvarliga frågor? Men om den gör det, ställs det då högre krav på formmedvetenhet, regigrepp och personinstruktion hos den regissör som vill roa på ett meningsfullt men underhållande vis, än på den som väljer en klassisk problematiserande dramaturgi för sin berättelse? Hur gör Fares för att balansera filmens situationskomik och slapstick mot dess underliggande allvar?

### Ny svensk filmvåg?

*Jalla! Jalla!* har regisserats av Josef Fares som är född i Libanon 1977 och lever i Sverige sedan 1987. Filmen blev tämligen omedelbart en publik- och kritikersuccé på bioograferna. I februari 2001 hade *Jalla! Jalla!* lockat omkring en halv miljon biobesökare och därmed blivit en av de mest sedda av de filmer som producerades under

år 2000. Samma år premiärvisades även en rad andra filmer regisserade av unga filmare med rötter i andra länder: *Vingar av glas*, *Före stormen*, *Det nya landet* (en nedklippt version av en tv-serie). Det har till och med talats om en ny väg av invandrarfilmer som antas kunna ge den svenska filmindustrin en nytändning. Ett påstående och en slutsats som dock regissörerna själva i intervjuer och debatter har avvisat som en medial konstruktion. De har hellre talat om slumpen och påpekat att tre, fyra filmer knappast utgör en väg. Men otvivelaktigt är det ett nytt fenomen att en handfull filmer som handlar om liv och konflikter i det mångkulturella Sverige, och vars upphovsmän har hemortsrätt även i andra länder, producerats och premiärvisats under en relativt kort tidsrymd.

★ Är detta en tillfällighet? Eller kan det finnas andra orsaker till att "andra generationens invandrare" tar plats i den svenska filmindustrin? Kan det bero på krassa ekonomiska överväganden? Kommer andra och tredje generationens invandrare att gå oftare på bio om de får fler berättelser i vilka de kan känna igen sig?

### PRODUKTIONSUPPGIFTER

Sverige 2000

**Manus & regi:** Josef Fares

**Foto:** Aril Wretblad

**Klippning:** Michal Leszczykowski, Andreas Jonsson

**Originalmusik:** Daniel Lemma

**Kostym:** Denise Östholm

**Ljud:** Niclas Merits och Ljudligan

### I ROLLERNA

Roro – Fares Fares

Måns – Torkel Petersson

Lisa – Tuva Novotny

Yasmin – Laleh Pourkarim

Paul – Leonard Terfelt

Farsan – Jan Fares

Jenny – Sofia Ahlström Helleday

### TEKNISKA UPPGIFTER

**Speltid:** 88 min

**Format:** 1:1.85

**Ljud:** Dolby stereo

**Censur:** Från 11 år

**Svensk premiär:** 22 december 2000

### DISTRIBUTION

Sonet Film, Box 20105, 161 02  
BROMMA Tel: 08-555 24 800, fax  
08-28 58 34 www.sonetfilm.se

